

Valtuustoaloite: Lasten oikeuksien puiston perustaminen Tampereelle ja kiusaamisen vastustaminen

YK:n lapsen oikeuksien sopimus on maailman laajimmin voimassa oleva ihmisoikeussopimus. Lapsen oikeuksien päivää vietetään 20.11. Lapsen oikeuksien viikkoa vietetään tänä vuonna 15.- 21.11. Vuoden 2021 Lapsen oikeuksien viestinnän teema on lapsen oikeus hyvään kohteluun. Lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lapsilla on oikeus erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Suomen perustuslaissa on erikseen mainittu, että lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä. Tämä tarkoittaa, että jokainen lapsi on oikeutettu suojeluun laiminlyöntiä, ruumiillista ja henkistä väkivaltaa, riistoa, syrjintää ja epäinhimillistä kohtelua vastaan. Lapsella on oikeus koskemattomuuteen ja turvallisuuteen ja myös oikeus saada osakseen ymmärtämystä ja hellyyttä. Kyse ei ole vain kaltoinkohtelun kiellosta, vaan velvoitteesta kohdella lapsia hyvin. Viranomaisilla on velvollisuus toimia syrjintää vastaan ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suurin osa (77 %) 10–17-vuotiaista kokee tällä hetkellä, että heitä kohdellaan pääsääntöisesti hyvin. Noin 5 prosenttia kuitenkin kokee, ettei saa yleensä osakseen hyvää kohtelua, ja 18 % ei osaa sanoa (LSKL 2021, kysely 10–17-vuotiaille lapsille ja nuorille).

Ongelmien ennaltaehkäisy esimerkiksi empatiakasvatuksella ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelulla ovat kaikkein vaikuttavinta kiusaamisen vastaista työtä. Koulussa ja varhaiskasvatuksessa toteutettujen ennaltaehkäisevien toimien ja harjoitusten on todettu edistävän tehokkaasti lasten positiivista käytöstä toisiaan kohtaan. Jokaisen lasten kanssa työskentelevän aikuisen tulisi tunnistaa kiusaaminen ja huono kohtelu, puuttua niihin ajoissa ja lisätä hyvän kohtelun ja toisten huomioimisen ilmapiiriä. Lasten itsensä on tiedettävä, että hyvä kohtelu on jokaisen oikeus, ja kasvettava toimimaan sen mukaisesti.

Suomen ensimmäinen kansallinen lapsistrategia julkaistiin 23.2.2021. Lapsistrategian tavoitteena on luoda aidosti lapsi- ja perhemyönteinen kaikkien lasten ja lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi. Kansallinen lapsistrategia koskee kaikkia alle 18-vuotiaita. Kansallisen lapsistrategian perustana on Suomea velvoittava YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Strategia perustuu kolmeen pääajatukseseen: Strategialla luodaan aidosti lapsi- ja perhemyönteinen, lapsen oikeuksia kunnioittava Suomi. Lapsen oikeudet ja asema vakiinnutetaan niin, että lapset huomioidaan johdonmukaisesti kaikessa poliittisessa ja tosiasiallisessa toiminnassa muiden yhteiskunnan jäsenten rinnalla, ja että lapset saavat tietoa heille kuuluvista oikeuksista. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten asema turvataan ja heidän tarpeensa tunnistetaan paremmin.

Kansallisen lapsistrategian toimeenpanossa toteutetaan pilotti, jossa vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta lastensuojelulain valmistelussa. Pilotissa on tarkoitus luoda malli lasten ja nuorten kuulemiseksi lainsäädäntötyön yhteydessä. Mallin pilotointi toteutetaan kevään 2021 aikana, jolloin sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan lastensuojelulain uudistusta. Lastensuojelulain kuulemista koskevan pilotin tavoitteena on vahvistaa lastensuojelun asiakkaana olevien lasten ja nuorten oikeutta osallistua palveluidensa arviointiin sekä lisätä heidän tietojaan asemaansa ja oikeuksiaan koskevasta sääntelystä ja niiden tavoitteista. Nuorten kuuleminen otetaan huomioon esityksen

jatkovalmistelussa. Pilotin työskentelyn pohjalta tehdään myös kirjallinen kuvaus siitä, kuinka nuoria on kuultu. Kuvauksen on tarkoitus toimia jatkossa mallina eri lainsäädäntöhankkeiden yhteydessä.

Kiusaamisesta on puhuttu paljon viime aikoina. Kiusaaminen on myös johtanut muutamiin vakaviin väkivaltatapauksiin maassamme. Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä tunne- ja kaveritaitojen harjoittelu ja empatiakyvyn lisääminen ovat avainasemassa. Mitä enemmän kiusaamisesta ja sen ennaltaehkäisystä puhutaan, myös pienille lapsille, sen paremmat mahdollisuudet kiusaamisesta on ennaltaehkäistä. Tampereelle tulisi perustaa keskeiselle paikalle lasten oikeuksia esille tuova kiusaamisen vastainen puisto. Puistoa voisi käyttää normaalin leikkipuiston lisäksi opetukselliseen tarkoitukseen. Puistossa vierailevat päiväkotij- ja eskariluokat sekä alakoululuokat voisivat opettajiensa johdolla keskustella lasten oikeuksista, kiusaamisenvastaisuudesta ja kiusaamisen vahingollisista vaikutuksista leikin, aktiviteetin ja erilaisten tietoisuuksien avulla. Puistoon voisi kehittää erilaisia tauluja, joihin luokat voisivat perehtyä ja keskustella lasten oikeuksista ja kiusaamisen ehkäisystä. Puistossa tulisi olla periaate, että kukaan lapsi ei joudu leikkimään yksin, vaan kaikki otetaan mukaan leikkimään yhteisiin leikkeihin. Puistossa voisi nimetä kaveruuden puita jne. Puiston käyttäjät voisivat keksiä erilaisia tapoja keskustella asioista ja kehittää omia leikkejä ja toimintatapoja asioiden käsittelyyn. Puiston jatkokehittämisessä voisi kehittää jatkoprojektin taiteen edistämiseksi puistoon ja sen ympäristöön. Lasten oikeuksien päivänä ja -viikolla puistoa voisi juhlistaa lyhyillä ja valoinstallaatioilla. Ihanne olisi, jos jokaisen päiväkodin ja alakoulun pihassa olisi oma lasten oikeuksien ja kiusaamisen vastainen leikkipiha. Puisto olisi julkinen kaikille perheille, ei vain luokille. Näin vanhemmat lapsineen voivat käyttää puistoa myös samaan tarkoitukseen. Jos tulevaisuudessa puisto saa suuren suosion, konseptia voi laajentaa eri puolille Tamperetta.

Esitän, että Tampereelle perustetaan keskeiselle paikalle Lasten oikeuksien puisto, jolla vastustetaan kiusaamista edellä mainituin perustein.

Tampereella 19.4.2021

**Aila Dündar-Järvinen
Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja (sd)**